

Capella de Sant Valentí

Sant Fruitós de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Montpeità. Urbanització les Brucardes. (08272 Sant Fruitós de Bages)
Emplaçament Situada al cim de Sant Valentí, cal pujar fins a l'urbanització de les Brucardes.

Coordenades:

Latitud: 41.7467
Longitud: 1.88401
UTM Est (X): 407210
UTM Nord (Y): 4622255

Classificació

Número de fitxa 08213-19
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Romànic Modern Contemporani
Segle XIII-XXI
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: L'edifici es troba actualment en un estat bastant acusat de degradació. Caldria algun tipus d'intervenció per consolidar-ho.
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL
Número inventari IPA nº 30 de Sant Fruitós de Bages. Declarat BCIN
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 011A00040
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dv., 23/09/2005 - 02:00

Descripció

Les restes arquitectòniques de l'església de Sant Valentí, mostren una construcció pròpia del segle XIII o posterior, amb algunes modificacions. Es tracta d'un edifici d'una sola nau, de planta rectangular, amb restes del que devia haver estat una coberta a dues aigües segurament en teula. L'orientació de l'edifici, tal i com es correspon amb una església, és amb la façana principal orientada a ponent i l'absis a llevant. La construcció de l'edifici és feta amb parament de pedra força regular, a base de carreus quadrangulars i rectangulars, disposats en fileres molt ordenades, units amb morter. A la façana principal, i especialment a la porta adovellada d'accés a l'edifici es conserven restes que indiquen que l'edifici podia haver estat arrebossat exteriorment amb calç. Al llarg de tot l'edifici, a uns 50 cm d'alçada aprox., especialment al llarg de tot el tram del mur nord, l'absis i mur sud, es conserven de forma regular un seguit de forats quadrangulars, que indiquen la presència d'una bastida utilitzada per aixecar l'edifici i la teulada. La façana principal de l'edifici es troba orientada a ponent, i permet l'accés a l'interior de l'edifici. Es tracta d'una façana molt senzilla, sense elements arquitectònics ornamentals, rematada amb un campanar doble d'espadanya, format per dues arcades paral·leles que es disposen horitzontalment, sobresortint per sobre de l'edifici. Com a element destacable, cal remarcar la presència d'un gran portal adovellat, format per dovelles de gran tamany que conformen una arcada de mig punt. Aquesta portalada podria ser haver estat oberta amb posterioritat a la construcció de l'edifici, segurament obra d'alguna reforma pròpia de finals del segle XV o principis del XVI. La capçalera de l'edifici, a llevant, es troba rematada per un absis semicircular, que exteriorment manca d'elements decoratius i finestres. Interiorment l'edifici mostra signes de deteriorament degut a la manca de coberta. Destaca l'existència d'una gran arcada apuntada, realitzada amb carreus rectangulars, que recau en dues impostes també rectangulars, integrades dins dels murs laterals Nord i Sud, i que segurament tenia la funció d'ajudar a descarregar el pes de la teulada a modus d'arc toral. Destaca també l'existència d'una gran arcada de mig punt, que marca la separació interior entre l'espai de la nau rectangular, i l'absis semicircular, cobert amb volta de quart d'esfera. Com a elements que permetessin la il·luminació interior, només s'observa la presència d'una obertura al mur sud, que indica la presència d'una finestra amb una volta interior peraltada. El parament interior mostra restes d'arrebossament amb calç i potser possible decoració pictòrica.

Observacions:

Inclòs a l'inventari del Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya amb els nº 30

Història

La tradició de culte a la figura de Sant Valentí es troba profundament arrelada al terme de Sant Fruitós de Bages, i vinculada a l'existència del monestir de Sant Benet de Bages. Aquest fenomen el constatem en el fet de que l'advocació de dit monestir fou feta a Sant Benet - tal i com correspon a un monestir de fundació benedictina- i Sant Valentí Màrtir, i així es manifesta als documents de l'època fins el segle XIII. La raó de dit culte arrela en la tradició segons la qual les relíquies de dit Sant foren dutes per Sal·la, fundador del monestir, tornant d'Itàlia, on havia anat per posar la nova fundació del monestir sota la protecció directa de la Santa Seu, i que foren custodiades a la cripta de dit monestir. La desaparició del segon titular del monestir Sant Valentí Màrtir- coincideix amb l'aparició de les primeres notícies de l'existència d'una capella fundada al seu honor, però fora de l'abadia. El primer document que ens parla de dita església (o capella) és de l'any 1246, on s'esmenta per primera vegada el Puig de Sant Valentí. Es tracta del testament de Pereta Montpeità, que demanà ser enterrada al monestir de Sant Benet, deixant diversos llegats a les diferents esglésies properes, i una quantitat pel ciri de "Sant Valentí". L'any 1247, ja s'esmenta per primera vegada el Puig de Sant Valentí. Es tracta d'una venda d'un domini útil, on Bernat Montpeità i la seva esposa Maria,

venen a Pere Montpeità i a la seva esposa Elisenda, tot el que tenien al Puig de Sant Valentí. Les propietats termenegen a l'est, amb el morral que hi ha sobre les cases de Dela ; al sud, amb el casal de Sant Valentí; i a l'oest i al nord, amb el cap del coll de Sant Fruitós. A començaments del segle XIV (1304), tenim un cas de pagament de cens per la festa de Sant Valentí. També el mateix any es torna a esmentar el Puig de Sant Valentí, a la parròquia de Sant Fruitós, quan Gueraua Torremarqueta i la seva filla Guillelma de Sant Fruitós, venen a Ramon Sabater, de la vila de Sant Benet, un tros de terra anomenat Forns, ubicat sota el Puig de Sant Valentí. Al segle XV (1485), Nadal Pujol, ciutadà de Barcelona, oriünd de mas Pujol de Sant Genís de la Vall dels Horts, ven a Valentí Dereità, el domini útil d'una propietat anomenada "lo puig de Sant Valentí".

Bibliografia

BENET I CLARÀ, A. (1985). Història de Manresa. Dels orígens al segle XI. Manresa GANDIA, J.; RUIZ, J. (2001). Sant Fruitós de Bages. Història en imatges 1898-1975. CEB. Manresa. SALVADÓ MONTURIOL, J. (2003). Història medieval d'un territori: Sant Fruitós de Bages (segles X-XVI). Ajuntament de Sant Fruitós de Bages. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. GAVIN, J.M. (1979). Invenari d'esglésies. Vol 5. El Bages. Pàg. 169-172. JUNYENT, F.; MAZCUÑAN, A. (1981). " Sant Iscle i Santa Victòria de Bages. Santa Maria Claret. Sant Jaume d'Olzinelles i Sant Valentí" a Les Fonts. Quaderns de Recerca i Divulgació. N° 1 El Bages. Camins del romànica. Col·legi de Doctors i Llicenciats. Manresa. Pàg. 9-18 . SALVADÓ MONTURIOL, J. (2003). Història medieval d'un territori: Sant Fruitós de Bages (segles X-XVI). Ajuntament de Sant Fruitós de Bages. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

